

Materiál na rokovanie

HSR SR 5.5.2025

bod 1

STANOVISKO

k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

1. Popis návrhu

Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „predkladateľ“) predkladá na plenárne rokovanie HSR SR návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Návrh zákona sa predkladá z dôvodu naplnenia cieľov Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, konkrétne komponentu 17 – Digitálne Slovensko, Investícia 1 (Lepšie služby pre občanov a podnikateľov) a Reformy 1 (Budovanie eGovernment riešení prioritných životných situácií). Týmto cieľmi je úplné zavedenie digitálnych riešení pre 16 vybraných životných situácií (ďalej len „návrh zákona“).

V súvislosti s uvedeným, návrh zákona obsahuje sedem novelizačných bodov. Zo životných situácií zadefinovaných v Investičnom pláne upravuje zákon o sociálnom poistení nasledovné životné situácie: administratívny chod podniku (garančná dávka), narodenie dieťaťa (tehotenské, materské), som chorý, mám chorého člena rodiny (ošetrovné, úrazová renta, jednorazové vyrovnanie, rehabilitačné, rekvalifikačné, náhrada za bolesť, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia, náhrada nákladov spojených s liečením), odchod do dôchodku (starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, invalidný dôchodok), úmrtie a dedičské konanie (vdovský/vdovecký dôchodok, sirotsky dôchodok, pozostalostná úrazová renta).

V súčasnosti je zo všetkých žiadostí o poskytnutie dávok sociálneho poistenia plne digitalizovaný len proces súvisiaci s dočasnou pracovnou neschopnosťou poistenca, a to od vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti po jej ukončenie (z dávok sociálneho poistenia sa jedná sa o nemocenské a úrazový príplatok). Pri tehotenskom je možnosť požiadať okrem listinnej formy - tlačiva aj elektronicky, a to vyplnením elektronického formulára cez portál slovensko.sk. Pri ostatných dávkach sociálneho poistenia vstupuje do vystavovania potvrdení

resp. žiadostí o dávky stále faktor ručného potvrdzovania tlačív napr. lekárom ako aj zamestnávateľom a ich následné doručovanie do pobočky Sociálnej poisťovne. Uvedené má za následok zvýšené administratívne výdavky a zaťaženosť zamestnávateľa, pričom predkladateľ deklaruje, že uvedená skutočnosť spôsobuje fakt, že Sociálna poisťovňa nemá v súčasnosti zabezpečené všetky potrebné integrácie, resp. toky údajov s príslušnými spolupracujúcimi subjektmi, orgánmi a inštitúciami.

Cieľom navrhovaného zákona je podľa predkladateľa zavedenie zmien, ktoré umožnia zásadnú modernizáciu procesov súvisiacich s poskytovaním dávok sociálneho poistenia a zefektívnenie sprievodných administratívnych úkonov. Jej hlavným cieľom je v čo najväčšej miere dosiahnutie digitalizácie postupov a procesov z konzultácií s podnikateľským prostredím, pričom napr. v prípade dávok materské a tehotenské sa navrhuje ich zavedenie ako tzv. proaktívnych dávok. Uvedené by znamenalo, že tieto dávky by boli spracovávané a poskytované plne elektronicky, bez potreby podania žiadosti poistencom. Sociálna poisťovňa by ich poskytovala automaticky na základe údajov, ktoré jej poskytnú relevantné subjekty, ako sú lekári (napríklad očakávaný dátum pôrodu) alebo zamestnávatelia (napríklad číslo účtu poistenca). Tento prístup by následne poistencovi zabezpečil rýchlejšie a jednoduchšie získanie dávok, pričom pri proaktívnych dávkach by nebolo potrebné aktívne zapojenie sa. V tejto súvislosti je preto potrebné zabezpečiť prístup Sociálnej poisťovne k potrebným údajom, ktoré evidujú iné subjekty.

V článku II predkladateľ navrhuje úpravu zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vo vzťahu k návrhu zavedenia nového registra potrieb starostlivosti v prirodzenom prostredí a poskytovania údajov Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny z tohto registra podľa zákona č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V článku III predkladateľ navrhuje novelizovať zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a to najmä s cieľom zefektívnenia procesov pri žiadosti o starobný dôchodok, resp. pri výmene údajov medzi Sociálnou poisťovňou a dôchodkovými správcovskými spoločnosťami.

Článkom IV predkladateľ navrhuje novelizovať zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a to najmä z dôvodu elektronizácie žiadostí o poskytnutie ošetrovného, resp. proaktívneho poskytovania dávok. Navrhuje sa rozšíriť definíciu poskytovania osobnej starostlivosti chorým osobám v prirodzenom prostredí, ktorá môže byť krátkodobá alebo dlhodobá a navrhuje sa zaviesť povinnosť lekárov vytvárať elektronické záznamy o jej potrebe. Navrhujú sa tiež pravidlá pre posudzovanie potreby starostlivosti, kontrolu zdravotného stavu a ukončenie starostlivosti v prípade hospitalizácie alebo zlepšenia stavu.

Článok V navrhuje novelizovať zákon č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s cieľom zníženia administratívnej záťaže občanov a z dôvodu elektronizácie procesov.

Návrh zákona po jeho prijatí nadobudne účinnosť dňom 1. novembra 2025 s výnimkou ustanovení, ktoré nadobudnú účinnosť 1. novembra 2026, 1. januára 2028 a 1. januára 2029.

2.Stanovisko KOZ SR

KOZ SR nemá k predloženému návrhu zákona pripomienky.

3.Záver a odporúčania

KOZ SR odporúča predložený návrh zákona na ďalšie legislatívne konanie.